

Брюксел, 4 юни 2025 г.
(OR. en)

9494/25

ASILE 47
JAI 694
MIGR 195
COEST 421

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 4 юни 2025 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2025) 649 final

Относно: СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН
КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ
Предсказуем и общ европейски подход за бъдещето на украинците
в ЕС

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2025) 649 final.

Приложение: COM(2025) 649 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 4.6.2025 г.
COM(2025) 649 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

Предсказуем и общ европейски подход за бъдещето на украинците в ЕС

Предсказуем и общ европейски подход за бъдещето на украинците в ЕС

1. ВЪВЕДЕНИЕ

От началото на агресивната война на Русия срещу Украйна Европейският съюз демонстрира непоколебима подкрепа чрез политическа, хуманитарна, военна и дипломатическа помощ, както и в качеството си на най-големия финансов донор на Украйна¹. Успоредно с това ЕС наложи масивни и безпрецедентни санкции срещу Русия и съучастниците в руските военни действия². Държавите членки и техните граждани изпратиха силно послание на солидарност към Украйна и украинците, бягащи от войната, като им предложиха незабавна закрила и подкрепа, включително достъп до подслон, здравеопазване, образование и заетост. В резултат на това милиони разселени лица от Украйна намериха безопасност, подслон и възможности в целия ЕС.

Активирането на Директивата за временната закрила³ определи общ подход на ЕС, който осигурява предвидимост и правна сигурност както за лицата, разселени от Украйна, така и за държавите членки. Тя осигурява незабавна закрила, като същевременно предотвратява допълнително натоварване на вече претоварените национални системи за предоставяне на убежище. Временната закрила, която е в сила до март 2026 г., се оказва ефективна и пропорционална реакция на извънредните обстоятелства.

Тъй като ситуацията в Украйна остава нестабилна, Комисията е решена да продължи да оказва непоколебима подкрепа на страната и нейния народ. Много от лицата, ползващи се от временна закрила, са изградили силни връзки с приемащите общества в ЕС чрез изучаване на езика, заетост, образование, културни инициативи и, не на последно място, чрез интеграцията на децата си.

Продължаването на общия подход на ЕС е от съществено значение за осигуряване на баланс в разпределението на отговорностите между държавите членки. След интензивни консултации с държавите членки под ръководството на полското председателство на Съвета и след вземане предвид на становищата на украинското правителство е необходимо временната закрила да бъде удължена с още една година, като същевременно се подготви предлагането на по-стабилна и дългосрочна перспектива за лицата, ползващи се от временна закрила, включително подкрепа за безопасно, доброволно и достойно завръщане в Украйна.

Украйна има значителен икономически потенциал и с оглед на възстановяването и дългосрочното ѝ развитие страната ще разчита все повече на подкрепата на собствените си граждани, за да стимулира възстановяването и да оформи своето бъдеще. Украйна се нуждае от своите граждани — те са жизненоважни членове на своите общности, които носят със себе си силата, опита и устойчивостта, необходими за възстановяването на ежедневието и социалното сближаване. Необходим е общ подход за бъдещето, който предлага предвидимост, стабилност и гарантира балансирано въздействие върху държавите членки. Това следва да даде достатъчно време на лицата, ползващи се от временна закрила, да преминат към друг правен статут, който по-добре отразява тяхното действително положение, например по причини, свързани с работа, образование или семейство, както и да подкрепи онези, които желаят да се върнат в Украйна.

---

¹ Помощ от ЕС за Украйна — Европейска комисия.

² Санкции, приети в отговор на военната агресия на Русия срещу Украйна — Европейска комисия.

³ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддържане на баланс между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием, ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12.

В настоящото съобщение се определя общ европейски подход за бъдещето на украинците, които днес живеят в ЕС. То е придружено от предложения за решение за изпълнение на Съвета относно удължаване на временната закрила и за препоръка на Съвета, в която се очертават редица мерки за осигуряване на плавен и добре координиран преход от временната закрила и за подкрепа на лицата, които желаят да се завърнат в Украйна.

2. ВРЕМЕННА ЗАКРИЛА

Според преценките броят⁴ на лицата, ползващи се от временна закрила в ЕС+⁵, е над 4,4 милиона⁶, а притокът на хора продължава.

През първите три месеца на 2025 г. в ЕС+ бяха издадени почти 142 000 решения за предоставяне на временна закрила, като средният месечен брой решения е около 47 000⁷. Около 800 000⁸ души са се завърнали в Украйна от държавите членки, но настоящите миграционни движения са предимно отиване и връщане. Молбите за предоставяне на убежище⁹ в ЕС, подадени от украинци, достигнаха почти 27 000 през 2024 г., като процентът на признаване е 87 %. През първите месеци на 2025 г. броят на молбите продължи да нараства, като между януари и февруари 2025 г. в ЕС бяха подадени почти 6 000 молби за убежище от украински граждани¹⁰.

Директивата за временната закрила продължава да осигурява солидна правна рамка за гарантиране на еднакви, хармонизирани стандарти за закрила на милиони разселени лица от Украйна. Настоящата нестабилна и несигурна ситуация в Украйна показва, че в голяма част от страната все още не съществуват безопасни и устойчиви условия за тези, които желаят да се върнат. ВКБООН оценява, че повечето лица, ползващи се от временна закрила, е малко вероятно да се завърнат доброволно в краткосрочен план, главно поради продължаващите опасения за безопасността и сигурността, като същевременно изразява загриженост относно стабилността на евентуално спиране на огъня. Поради това е важно ЕС да спази ангажимента си да предоставя помощ на разселените лица толкова дълго, колкото е необходимо, въз основа на нашите ценности на солидарност, хуманност и зачитане на правата на човека. Поради това Комисията представя **предложение за решение за изпълнение на Съвета за допълнително удължаване на временната закрила** с още една година, до 4 март 2027 г.

Тъй като ЕС ще продължи да предлага временна закрила и произтичащите от нея права, разселените лица от Украйна трябва да бъдат успокоени, че подаването на молба за международна закрила не е нито необходимо, нито задължително. Осигуряването на яснота и правна сигурност на лицата, ползващи се от временна закрила, както и насърчаването на хората да преминат към други правни статутни, които по-добре отразяват тяхното действително положение, ще позволи също така да се избегне допълнително натоварване на националните системи за предоставяне на убежище.

---

⁴ [Евростат | Данни](#).

⁵ Държави — членки на ЕС, Исландия, Лихтенщайн, Норвегия, Швейцария.

⁶ Към март 2025 г. държавите членки с най-голям брой лица, ползващи се от временна закрила, бяха Германия (1 184 890), Полша (997 120), Чешката република (365 055), Испания (233 825), Италия (165 225) и Румъния (182 835). Ако се вземат предвид само държавите — членки на ЕС, броят на лицата, ползващи временна закрила, възлиза на близо 4,3 милиона.

⁷ -21 % в сравнение с месечната средна стойност, регистрирана през първите три месеца на 2024 г., и -24 % в сравнение с месечната средна стойност за цялата 2024 г. [Евростат | Данни](#).

⁸ [Матрица за проследяване на разселването на Международната организация по миграция за Украйна — Доклад за връщанията — Общо проучване на населението, кръг 20 \(април 2025 г.\)](#).

⁹ [Евростат | Данни](#).

¹⁰ +86 % в сравнение със същия период през 2024 г.; [Евростат | Данни](#).

През трите години от активирането на директивата необходимостта от предоставяне на временна закрила, съчетана с възможността временната закрила да се предоставя в държава членка по избор, се отрази по неравномерен начин върху системите за приемане на държавите членки. В някои случаи въздействието се усили допълнително от натиска, свързан с необходимостта да се справят едновременно с голям брой молби за убежище, както и с практически проблеми като жилищното настаняване. В бъдеще е важно да продължи работата за осигуряване на по-голям баланс на усилията между държавите членки.

По-специално, държавите членки следва да отхвърлят молбите за разрешения за пребиваване на лица, които вече са получили разрешение за пребиваване с цел временна закрила в друга държава членка и вече се ползват от правата, свързани с временната закрила, на това основание¹¹. Това може да спомогне за избягване на многократни регистрации за временна закрила и да гарантира, че правата, свързани с такава закрила, се ползват само в една държава членка към даден момент.

3. ПРЕДЛАГАНЕ НА ДЪЛГОСРОЧНА ПЕРСПЕКТИВА И ПОДКРЕПА НА УКРАИНЦИТЕ ПРИ ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЯ

Повече от всичко Украйна се нуждае от своя народ, за да възстанови социалните връзки и да изгради наново икономиката и инфраструктурата си. В същото време много украинци, които са разселени, започват нов живот в ЕС. Украйна работи активно за създаване на благоприятни условия за безопасното завръщане на своите граждани и жители, с подкрепата на ЕС, както чрез стимули, така и чрез работа с украинците, живеещи в чужбина. Междувременно достъпът до заетост и образование, предоставен от държавите членки, носи ползи не само за онези, които отговарят на условията и избират да останат в ЕС, но и за онези, които планират да се завърнат в родината си. За да предложи по-стабилна и дългосрочна перспектива, Комисията се ангажира да подкрепя разселените лица от Украйна при вземането на информирани решения за тяхното бъдеще.

3.1 Подкрепа на държавите членки за приобщаването на разселените украинци в ЕС

Заетостта и образованието са в основата на правата, от които се ползват разселените лица от Украйна в ЕС, наред с жилищното настаняване, здравеопазването и социалното подпомагане. Усилията за осигуряване на достъп до пазара на труда и до образование при същите условия като гражданите на ЕС ще донесат ползи в бъдеще както за онези, които отговарят на условията и решат да останат в ЕС, така и за онези, които ще се върнат в родината си.

Достъпът до **заетост** допринесе значително за това разселените лица от Украйна да намерят своето място в приемащите общества, като това има положително въздействие върху местните общности. Работата за предотвратяване на загубата на умения е съчетана с помощ за разселените лица, които са придобили европейски квалификации, така че да намерят подходяща работа в Украйна. Инициативите и финансирането на равнище ЕС подкрепят усилията на държавите членки за интегриране на разселените лица от Украйна на пазара на труда в ЕС¹². Публичните служби по заетостта играят ключова роля в активните политики на пазара на труда за оптимално използване на уменията на търсещите работа, осигуряване на съвпадение между търсещите работа и работните

---

¹¹ Вж. в тази връзка дело C-753/23, точка 30.

¹² Вж. [Съобщение на Комисията „Насоки за достъпа до пазара на труда, професионалното образование и обучение и ученето за възрастни за хората, бягащи от агресивната война на Русия срещу Украйна“](#).

места на пазара на труда и обмен на добри практики и информация. Сравнението, направено през 2023 г. между Европейската квалификационна рамка и украинската национална квалификационна рамка, допринася за по-гладка интеграция на пазара на труда в ЕС. Комисията стартира и веб-базиран пилотен проект „Резерв на ЕС от таланти“¹³, за да помогне на разселените украинци, търсещи работа, да намерят подходяща работа по обяви за свободни работни места, публикувани от работодатели в ЕС. Eugaress — платформата на ЕС за заетост в областта на научните изследвания и иновациите, предлага конкретни възможности за работа за украински научни изследователи в рамките на инициативата ERA4Ukraine, включително в екипи на Европейския научноизследователски съвет.

През март 2025 г. 1,3 милиона разселени малолетни и непълнолетни лица¹⁴ от Украйна се ползваха от временна закрила, включително 840 000 деца в задължителна училищна възраст¹⁵. Според преценките 700 000 деца са записани в местни училища от системата, като се започне от ранното детско образование и грижи и се стигне до гимназиалния етап на средното образование в целия ЕС¹⁶. С подкрепата на стратегическата рамка на Европейското пространство за образование ЕС подпомага държавите членки чрез политически насоки, взаимно обучение, онлайн платформи, финансиране — по-специално чрез програма „Еразъм+“ — и събиране на данни, както и чрез обмен на добри практики. Поддържането на връзки с украинския език и култура ще спомогне за реинтеграцията в образователната система на Украйна. По-специално, достъпът до културен живот подпомага емоционалното благосъстояние, като подкрепата от „Творческа Европа“ е насочена към улесняване на социалната и културната интеграция на разселените лица. Споразумението за сътрудничество в областта на образованието между Комисията и Министерството на образованието и науката на Украйна от 2023 г. специално насърчава записването в училища в приемащата страна и взаимното признаване на академичните квалификации. Украинското правителство вече е въвело мерки за лесно признаване на образованието при завръщане в Украйна.

ЕС подкрепя държавите членки, които приемат разселени лица от Украйна, чрез **финансиране от ЕС**, по-специално в рамките на съответните фондове в областта на вътрешните работи и финансирането по политиката за сближаване¹⁷. Тези възможности за финансиране осигуряват гъвкавост, която позволява да се отразят специфичните национални условия и финансови нужди, включително за интеграцията на лицата, ползващи се от временна закрила. По линия на политиката за сближаване бяха предоставени 13,6 млрд. евро допълнителна ликвидност на държавите членки, които приемат хора от Украйна, а други 1,4 млрд. евро бяха преразпределени в рамките на съществуващите програми за финансиране, за да се предостави пряка подкрепа на разселените лица от Украйна. ЕС предоставя допълнителни 3 млрд. евро до края на 2027 г., за да подкрепи държавите членки в изпълнението на Пакта за миграцията и убежището и да се погрижи за лицата, ползващи се от временна закрила. Около 1 млрд. евро от междинния преглед на програмите на държавите членки ще бъдат предоставени допълнително за същия период за справяне със съответните приоритети по Фонд „Убежище, миграция и интеграция“ (ФУМИ), включително за приемането на лица, ползващи се от временна закрила.

---

¹³ [Пилотен проект „Резерв на ЕС от таланти“](#).

¹⁴ [Евростат | Данни](#).

¹⁵ Оценката за броя на децата в задължителна училищна възраст се основава на доклада „Обзор на образованието и обучението за 2023 г.“: [Обзор на образованието и обучението за 2023 г. — Служба за публикации на ЕС](#).

¹⁶ [Включването на разселени деца от Украйна в образователните системи на ЕС](#).

¹⁷ Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа, т.нар. „пакет CARE“ (CARE, CARE-plus и Fast-CARE).

3.2 Подкрепа за създаването на центрове за единство

По инициатива на украинския министър на националното единство за създаване на центрове в ЕС, които да подпомагат поддържането на връзка с украинците, живеещи в чужбина, някои държави членки се присъединиха към тази идея и в момента са в процес на създаване на центрове за единство на своята територия. В центрoвете за единство се предоставят информация, насоки и съвети на разселените лица от Украйна. Освен че улеснява завръщането на тези, които желаят да се върнат в Украйна, това може да подпомогне и интеграцията в приемащите общества и на пазара на труда на тези, които желаят да останат, като се осигури по-добро развитие и използване на техните умения.

За да подпомогнат финансирането на центрoвете за единство, държавите членки могат да се възползват от програмата на фонда „Убежище, миграция и интеграция“ (ФУМИ). Международни организации като ВКБООН, МОМ и МЦРМП също могат да подпомагат разселените лица от Украйна да вземат информирани доброволни решения дали да останат в приемащите страни или да се върнат в Украйна, като им предоставят точна и независима информация и консултации. Държавите членки се насърчават да използват знанията, капацитета и мрежите, предлагани от тези организации, както и подкрепата, предлагана от партньорските държави, за да извлекат максимална полза от центрoвете за единство.

За да подкрепи създаването на центрове за единство, Комисията ще назначи специален пратеник за украинците в ЕС, който ще има за задача да координира дейността с националните представители в държавите членки, с международните организации, които могат да предоставят информационни услуги и консултации относно завръщането — по-специално ВКБООН, МОМ и МЦРМП, както и с Министерството на националното единство на Украйна. Платформата за солидарност „Украйна“¹⁸ ще служи и като форум за координация на експертно равнище. Платформата обединява Комисията, държавите членки и международните организации, както и украинските власти. В рамките на Платформата за солидарност Комисията ще улеснява и обмена на информация и координацията на мерките за подкрепа, като ще поддържа общ преглед на помощта, предоставена от държавите членки, за да се гарантират надеждността и последователността. Целта ѝ ще бъде да координира усилията на различните заинтересовани страни и да повиши осведомеността относно важността на подпомагането на местните общности в Украйна да бъдат подготвени за завръщането. Концентрирането на подкрепата върху местните общности ще укрепи социалното сближаване в Украйна. Комисията ще продължи да събира технически и политически експертен опит за ефективното функциониране на центрoвете за единство, както и да насърчава съответните мерки от страна на украинските власти.

В Украйна партньор на центрoвете за единство ще бъде Агенцията за национално единство като основен изпълнителен орган на Министерството на националното единство на Украйна. Агенцията ще подкрепи създаването на центрове за единство в ЕС и ще улесни по-широки инициативи, насочени към укрепване на националното сближаване, насърчаване на културните и гражданските връзки с украинската общност, както и към подкрепа на усилията за доброволно завръщане и реинтеграция.

Комисията ще предостави и специална техническа подкрепа на новосъздаденото Министерство на националното единство. Това ще увеличи капацитета му за създаване

---

¹⁸ Платформата за солидарност беше създадена през март 2022 г., за да гарантира прилагането на разпоредбите на Директивата за временната закрила. Добавената ѝ стойност се състои в цялостното координиране на реакцията на ЕС на руската агресия срещу Украйна, като предлага неформална платформа за бързо съгласуване на оперативните и политическите реакции на ключовите заинтересовани страни.

на центрове за единство, както и за предоставяне на услуги в Украйна за лицата, които се завръщат, и за координация с компетентните служби, като например държавните служби по заетостта. За да се подобри цялостната координация на инициативите и да се гарантира достъпът на връщащото се население до информация, Министерството на националното единство ще се ползва и от подкрепа за разработване и изпълнение на приоритети в областта на възстановяването и реформите, които са важни за тези, които се завръщат, като допълнение към бюджетната подкрепа и техническата помощ от ЕС, които подпомагат възстановяването на Украйна и модернизират услугите, необходими за реинтеграцията, като жилищно настаняване, образование и заетост.

3.3 Подкрепа от ЕС за реинтеграцията в Украйна

Украинците са основният двигател за възстановяването и реконструкцията на Украйна. Въпреки това възможността за връщане зависи в голяма степен от развитието на условията за безопасност и сигурност в Украйна, както и от достъпа до средства за препитание и жилищно настаняване за лицата, които се завръщат от Украйна или от други държави.

Макар че безопасността е от съществено значение за завръщането на хората по домовете им, те трябва да виждат и бъдеще в Украйна — те се нуждаят от място, където да живеят, от подходяща инфраструктура, включително функционираща енергийна инфраструктура, която да осигурява достъп до основни и жизненоважни услуги, достъп до качествено образование и възможности за работа. Това са основните цели на подкрепата от ЕС. Социалното сближаване също трябва да бъде внимателно разгледано при подкрепата за завръщането в Украйна, за да се гарантира, че се отдава еднакво внимание както на нуждите на хората, които са останали в Украйна, така и на завръщащото се население.

Ефективно функциониращият **украински пазар на труда** ще бъде от ключово значение за привличането и задържането на човешкия капитал, а оттам и за възстановяването, растежа и социалното развитие на страната. Качествените възможности за заетост при достойни условия на труд ще бъдат от съществено значение за възстановяването на работната сила, която е силно засегната от войната, и за подобряването на живота в Украйна. С подкрепата на ЕС, като част от процеса на присъединяване към ЕС, Украйна модернизира законодателството си с цел да го приведе в съответствие с *достиженията на правото на ЕС*. Сред ключовите стъпки са продължаващата работа по изготвянето на нов Кодекс на труда и нова стратегия за заетостта и финализирането на нов закон за професионалното образование, като и двете имат потенциал да допринесат за преодоляване на недостига на квалифицирана работна ръка и на несъответствието между търсените и предлаганите умения. Участието на Украйна в направлението „Заетост и социални иновации“ на Европейския социален фонд плюс¹⁹ ще позволи на украински организации да участват в покани за представяне на предложения за проекти, финансирани от ЕС. Алиансът за уменията за Украйна, ръководен съвместно от Украйна и Германия²⁰, също подкрепя възможностите за обучение на хора от Украйна.

По отношение на **финансирането**, подкрепата на ЕС за Украйна от началото на агресивната война на Русия досега възлиза на общо почти 148 млрд. евро. **Планът за**

---

¹⁹ Споразумението за присъединяване на Украйна към направлението „Заетост и социални иновации“ е в процес на договаряне.

²⁰ Комисията участва като наблюдател в работните групи на Алианса за уменията. Над 70 организации от цял свят са част от него.

Украйна²¹, който е неразделна част от **Механизма за Украйна**²², очертава критични реформи и инвестиции за създаване на подходящи условия за завръщането на разселените лица в домовете им. Той осигурява предвидим поток от финансови средства за Украйна, като същевременно стимулира ключови реформи в периода от 2024 г. до 2027 г. Реформите и инвестициите включват фокус върху подпомагането на хората да се върнат в Украйна и подкрепа за реинтеграцията им в родната страна и на пазара на труда. Планът за Украйна ангажира Украйна да инвестира в образованието (650 млн. евро до 2027 г.), здравеопазването (400 млн. евро до 2027 г.) и социалната инфраструктура (350 млн. евро до 2027 г.). Най-малко 20 % от безвъзмездната помощ по Плана за Украйна — приблизително 1 млрд. евро — се отпуска за нуждите на поднационалните органи, по-специално органите на местното самоуправление.

Инвестиционната рамка за Украйна²³ играе ключова роля за запазването на човешкия капитал и създаването на условия за завръщане. Образованието, жилищното настаняване, здравеопазването, икономиката на грижите и социалната закрила са приоритетни сектори. Текущите проекти подпомагат възстановяването на общинската инфраструктура и спомагат за финансирането на бизнеса, засегнат от войната. Новите инвестиционни програми, одобрени през март 2025 г., ще подкрепят нуждите от жилища, а бъдещите покани ще включват достъп до финансиране и работни места за уязвимите групи, включително завръщащите се лица.

В рамките на инициативата на Г-7 „**Заеми за ускоряване на извънредните приходи**“ (45 млрд. евро) ЕС предоставя 18,1 млрд. евро макрофинансова помощ (МФП) на Украйна като пряка бюджетна подкрепа за спешните финансови нужди на страната. Заемите от ЕС и Г-7 ще бъдат погасени с приходи от блокираните активи на Руската централна банка, държани в ЕС.

Текущите проекти за **техническа помощ** в Украйна могат да дадат приоритет на подкрепата за реинтеграцията на хората, които се завръщат в родината си. ЕС предоставя подкрепа чрез инициативи като Skills4Recovery²⁴, която подкрепя програми за професионално образование и обучение, съобразени с конкретните нужди, и EU4Business²⁵, която включва консултации или изграждане на капацитет за МСП, които

---

²¹ Планът за Украйна е стратегия за реформи и инвестиции на Украйна за периода 2024—2027 г., която проправя пътя за редовни тримесечни плащания по линия на механизма за Украйна, при условие че Украйна изпълни предварително договорените изисквания. Сред тях са реформи, насочени към човешкия капитал, като демографска стратегия, стратегия за заетостта, подобрения в образованието, здравеопазването и др.

²² Механизмът за Украйна е ключов инструмент в стратегията на ЕС за справяне с многостранните предизвикателства, пред които е изправена Украйна вследствие на агресивната война на Русия. Този специален механизъм за подкрепа, който влезе в сила на 1 март 2024 г. и обхваща периода от 2024 г. до 2027 г., предлага финансова подкрепа в размер до 50 млрд. евро.

²³ Инвестиционната рамка за Украйна (ИРУ) е част от Механизма за Украйна на стойност 50 млрд. евро и целта ѝ е да привлече публични и частни инвестиции във възстановяването и реконструкцията на Украйна. Тя разполага с финансови инструменти на обща стойност 9,3 млрд. евро, от които 7,8 млрд. евро са гаранции по заеми и 1,5 млрд. евро са смесено финансиране. Целта ѝ е да мобилизира 40 млрд. евро инвестиции за възстановяване, реконструкция и модернизация.

²⁴ Съвместното действие Skills4Recovery се финансира от ЕС, Германия, Полша и Естония. То се изпълнява от Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) и Фонда за солидарност на Полша (SFPL). Skills4Recovery е инициатива на германското правителство, стартирана през 2023 г.

²⁵ EU4Business е обща инициатива, която обхваща цялата подкрепа на ЕС за малките и средните предприятия (МСП) в страните от Източното партньорство чрез подобряване на достъпа до финансиране и услуги за развитие на бизнеса.

желаят да се върнат²⁶. Тези проекти, както и бъдещите проекти, могат да подпомогнат Министерството на националното единство, като позволят на хората, които се завръщат в Украйна, да създадат бизнес, да получат персонализирани услуги за заетост и да участват в програми за професионално образование и обучение.

Подкрепата на ЕС допринесе за устойчивостта на страната и **помогна на хората да продължат да живеят в Украйна**. Механизмът на Съюза за гражданска защита подкрепи енергийните нужди на 6,5 милиона души, а механизмът за Украйна допринесе за ремонта на унищоженото оборудване. Хуманитарната помощ на ЕС подкрепи украинското население в областта на подслона, водоснабдяването, канализацията и хигиената, защитата, задоволяването на основни нужди, здравеопазването, борбата срещу мините и образованието в извънредни ситуации, включително възстановяването на училища. ЕС и държавите членки дариха над 370 училищни автобуса, за да помогнат на децата да ходят на училище. От началото на войната „Еразъм+“ е помогнал за отпечатването на над 1,5 милиона учебници и подкрепя проекти за изграждане на капацитет в секторите на образованието, обучението, младежта и спорта, за да се укрепи предоставянето на висококачествени възможности в страната. Украинското правителство вече е въвело мерки за лесно признаване на образованието при завръщане в Украйна²⁷. Опазването и възстановяването на украинската култура и наследство също ще улесни социално-културната реинтеграция на хората, които се завръщат.

Паричните преводи от разселените украински граждани, които живеят в ЕС, са източник на доходи, които могат да подкрепят украинската икономика и да допринесат за възстановяването на страната. През 2024 г. постъпленията от парични преводи от ЕС възлизат на 3,26 % от БВП на Украйна, или приблизително 5,6 млрд. евро, според данни на Националната банка на Украйна (НБУ). Комисията си сътрудничи със сектора на платежните услуги за насърчаване на практики, които правят паричните преводи достъпни и по-евтини, като предоставя насоки за улесняване на плащанията между ЕС и всички територии на Украйна, контролирани от правителството. Комисията продължава да подкрепя усилията на Украйна за подготовка на кандидатурата ѝ за присъединяване към географския обхват на схемите на Единната зона за плащания в евро (SEPA), което би улеснило още повече трансграничните преводи.

Мерките за по-тясно интегриране на Украйна в единния пазар на ЕС, определени в Приоритетния план за действие в рамките на задълбочената и всеобхватна зона за свободна търговия (DCFTA), заедно с реформите по Плана за Украйна, ще осигурят основата за устойчив икономически растеж и възможности за заетост чрез мерки като подобряване на бизнес средата. Въз основа на логиката на „магистралата към единния пазар“ ще бъдат насърчавани и връзките с Украйна с цел намаляване на пречките пред търговията, подобряване на свързаността и ускоряване на регионалната икономическа интеграция.

---

²⁶ Подкрепата е разпределена на местно ниво: Програмата „U-LEAD с Европа“, със своите 24 регионални офиса, предоставя мерки за развитие на капацитета, обхващащи целия набор от общински отговорности по време на агресивната война и възстановяването.

²⁷ Законодателството от март 2025 г. позволява признаването на резултатите от ученето, придобити в чужбина, включително от информално учене като онлайн курсове и семинари. Украинските власти също така издадоха указания за украинските училища относно оценяването на резултатите от ученето, постигнати в чужбина, като гарантират, че учениците, които са посещавали местни училища в ЕС, могат да продължат образованието си след завръщането си в Украйна.

4. ПОДГОТОВКА ЗА ПЛАВЕН И КООРДИНИРАН ПРЕХОД ОТ ВРЕМЕННА ЗАКРИЛА

Временната закрила имаше за цел да предостави незабавна помощ на хората, бягащи от агресивната война на Русия срещу Украйна. Активирането на Директивата за временната закрила остава доказателство за единството на Съюза и солидарността с народа на Украйна.

Въпреки това временната закрила по своята същност остава временна. В бъдеще, когато обстоятелствата позволяват достатъчна сигурност относно ситуацията в Украйна, и по-специално заключението, че съществуват безопасни и трайни условия за завръщане, рамката за временна закрила вече няма да бъде необходима. Държавите членки трябва да бъдат готови за тази промяна, когато дойде този момент.

От 2022 г. ЕС съчетава правната рамка за временна закрила със специални мерки за подпомагане на държавите членки в грижите за разселените лица от Украйна и за подпомагане на тяхното приобщаване в обществата на ЕС. Предвид продължителното разселване и мащаба и сложността на настоящата ситуация е време да се започне разработването на по-целенасочен подход, по-добре приспособен към положението на хората, които понастоящем се ползват от временна закрила, с допълнителната цел да се облекчи натискът, на който са подложени приемащите общества.

Ето защо Комисията представя **предложение за препоръка на Съвета**, в което се определят основните елементи на координиран и ориентиран към бъдещето отговор на равнище ЕС, за да се даде възможност на държавите членки да въведат преходни мерки.

4.1 Преход от временна закрила към други статутни на законно пребиваване

Преходът от временна закрила би осигурил правна сигурност и дългосрочни перспективи за ползващите се от временна закрила лица. Определянето на по-ясна дългосрочна перспектива ще позволи също така да се избегне допълнителен натиск върху вече претоварените национални системи за предоставяне на убежище.

С течение на времето лицата, ползващи се от временна закрила, са се интегрирали в социалната и икономическата структура на държавите членки. В тази връзка Комисията препоръчва на държавите членки да позволят на лицата, ползващи се от временна закрила, да **преминат към национален статут на законно пребиваване**, особено по причини, свързани с трудова заетост, образование или семейни причини. Това би дало възможност на лицата, ползващи се от временна закрила, да получат по-стабилен статут в приемащите държави членки, който по-добре отразява тяхното действително положение.

Съгласно действащото законодателство на ЕС лицата, ползващи се от временна закрила, не могат да кандидатстват за **статут на пребиваване, определен в директивите на ЕС за законна миграция**. За да подпомогне лицата, ползващи се от временна закрила, да направят информиран избор и за да им предостави алтернативни възможности, Комисията насърчава държавите членки, особено когато достъпът до национален правен статут не е възможен, да дадат възможност на лицата, ползващи се от временна закрила, които иначе биха отговаряли на условията за друг статут съгласно правото на ЕС, да преминат към друг статут, като подадат заявление за разрешение съгласно Директивата за синята карта, Директивата за единното разрешение и Директивата за студентите и научните изследователи²⁸. По този начин държавите членки ще подкрепят устойчивата

---

²⁸ Директива (ЕС) 2021/1883 относно условията за влизане и пребиваване на граждани на трети държави за целите на висококвалифицирана трудова заетост; Директива 2011/98/ЕС относно единна процедура за

интеграция на лицата, ползващи се от временна закрила, в приемащите страни, включително на пазара на труда, и ще насърчат по-ефективното използване на техните умения.

4.2 Подготовка за постепенно завръщане и устойчива реинтеграция в Украйна

ЕС и неговите държави членки трябва да бъдат готови да подкрепят хората, които ще се върнат в Украйна сега и в бъдеще. Комисията препоръчва на държавите членки да предприемат необходимите мерки за осигуряване на постепенно и организирано завръщане и реинтеграция, когато настъпи подходящият момент и като се отчитат нуждите и възможностите на Украйна. Държавите членки, както и Украйна, се насърчават да използват пълноценно инструментите, които вече са на разположение на равнище ЕС.

Тези, които обмислят да се върнат в Украйна, трябва да имат възможност да вземат информирано решение. За да се гарантират равни възможности за всички, държавите членки се насърчават да предложат гъвкав, но структуриран подход за организиране на **проучвателни посещения в Украйна**. Тези пътувания биха могли да помогнат на хората да проверят състоянието на своите семейства, домове или ситуацията в своите общности, преди да вземат решение да се върнат.

За да подкрепи тези, които желаят да се върнат в родината си, Комисията препоръчва също така държавите членки да изготвят внимателно **програми за доброволно завръщане**²⁹, разрешени съгласно Директивата за временната закрила. Това биха били практични начини да се помогне на хората да се върнат у дома си безопасно и с достойнство. Тези програми трябва да бъдат добре планирани и ясно съобщени. В тях трябва да се отчитат ситуацията в Украйна, нуждите на завръщащите се и въздействието върху местните общности. Тези програми трябва да имат за цел да подкрепят социалното сближаване и да не натоварват общностите, които вече са засегнати от агресивната война на Русия. За да се намали административната тежест от индивидуалното разглеждане на всеки отделен случай, Комисията препоръчва на държавите членки да продължат да предоставят на лицата, участващи в програми за доброволно завръщане, удължаване на правата, които са имали като лица, ползващи се от временна закрила, до завръщането им в Украйна или до изтичането на срока, предвиден в програмата за доброволно напускане.

Нашите усилия за подкрепа на безопасното завръщане и реинтеграция на разселените лица от Украйна трябва да гарантират, че всички получават достойно и справедливо отношение. Индивидуалното положение на някои лица, ползващи се от временна закрила и живеещи в ЕС, може да означава, че те не отговарят на условията за преминаване към друг статут, нито за завръщане в Украйна, поради тяхната уязвимост, съчетана с факта, че Украйна може да не разполага с капацитет да отговори на техните нужди веднага след края на временната закрила — като например лицата, които се лекуват по медицински план. Ето защо Комисията препоръчва на държавите членки да проучат възможностите тези уязвими лица да продължат да пребивават законно в ЕС за преходен период, докато тяхното завръщане стане възможно.

По същия начин образованието на децата не трябва да бъде прекъсвано. Важно е да се гарантира, че малолетните и непълнолетните деца, които посещават училище, могат да завършат образованието си в стабилна среда, заедно със своите семейства. Държавите

кандидатстване на граждани на трети държави за единно разрешение за пребиваване и работа на територията на държава членка и относно общ набор от права за работници от трети държави, законно пребиваващи в държава членка; Директива (ЕС) 2016/801 относно условията за влизане и пребиваване на граждани на трети държави с цел провеждане на научно изследване, следване, стаж, доброволческа дейност, програми за ученически обмен или образователни проекти и работа по програми „au pair“ (преработен текст).

²⁹ Те не се считат за програми по Директивата относно връщането, тъй като засегнатите лица пребивават законно в приемащата държава членка до края на временната закрила и не се изисква решение за връщане.

членки могат да се възползват от разпоредбите на Директивата за временната закрила, които позволяват на семействата, чиито малолетни и непълнолетни деца посещават училище, да останат в ЕС за необходимия период от време, особено ако временната закрила приключи преди края на учебната година.

4.3 Подобряване на предоставянето на информация, координацията, мониторинга и обмена на данни

Ясната, точна и актуална информация ще бъде от съществено значение. Държавите членки се насърчават да създадат подходящи инструменти и канали за комуникация, включително информационни кампании, като същевременно използват ефективно съществуващите инструменти, за да се избегне дублирането, и използват центровете за единство, където такива са създадени, както и да включват международни организации.

Докато Евростат изготвя официалните европейски статистически данни за временната закрила, за осигуряването на навременна картина на състоянието за оперативни цели от държавите членки се изисква редовно да актуализират данните си за временната закрила в **Платформата за временна закрила**, включително данните за неактивните регистрации. Тъй като преходът от временна закрила ще доведе до значителни промени в статута на разселените лица, от съществено значение е да се добие точна представа за развитието на ситуацията и се препоръчва координация и обмен на информация между държавите членки и украинските власти, включително в рамките на Платформата за солидарност.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Неотменната подкрепа на ЕС за Украйна ще продължи толкова дълго, колкото е необходимо. ЕС ще предостави подслон на разселените хора от Украйна, докато имат нужда от него.

Ние сме решени да възстановим единството на Украйна с нейния народ веднага щом бъдат създадени подходящи условия за сигурност и стабилност. Чрез възприемането на постепенен, гъвкав и координиран подход за преминаване от временна закрила можем да гарантираме, че всички лица получават достойно и уважително отношение, че нуждите и възможностите на Украйна се отчитат надлежно и че нашите системи не са подложени на несъразмерен натиск.

Комисията ще продължи да работи в тясно сътрудничество с държавите членки, украинското правителство и международните организации, за да гарантира, че нуждите на хората, разселени от Украйна в ЕС, са задоволени и че те разполагат с всички ресурси и инструменти, необходими за възстановяване на живота и бъдещето си.